

Amennyiben védett faj egyede, populációja védett területen bukkan fel, akkor annak élőhelyi igényei felülírják a területre vonatkozó kezelési tervet. (pl. erdei fülesbagoly telelése védett park faín)

Hasznos tippek:

- A javaslattevőnek érdemes növény- és állattani felmérést készíttetni pl. helyi civil szervezet segítségével hírneves szakértő bevonásával- az adott területről, amelyet kiegészíthet egy alaposan elvégzett tájérték kataszter, melyet az önkormányzat készíttethet el (pl. zöld szervezettel, megbízással pályázati forrásokból). E felméréseket megszővegezve, esetleg fajlistákkal kiegészítve érdemes benyújtani a védetté nyilvánítási javaslatot.
- Hasznos lehet egyeztetni az illetékes nemzeti park igazgatóságával a terület értékeiről, védelméről, itt a kezelési terv előkészítéséhez is kaphatunk szakmai segítséget. Célszerű elkészíteni egy kezelési terv javaslatot is a védetté nyilvánítási beadványhoz, és ezeket a dokumentumokat együtt eljuttatni az illetékes település jegyzőjéhez.
- Időkimélő lépés lehet a javaslattevő részéről (amennyiben jó érdekérvényesítő civil szervezetet sikerült megnyernie a célnak), feltárni a terület tulajdonjogával kapcsolatos esetleges konfliktusforrásokat, és az ellentéteket már az eljárás elején informálisan, megoldási alternatívákat kínálva megoldani.
- Amennyiben ellenállás várható a védetté nyilvánítással szemben, hasznos lépés komoly tömegbázist szervezni a terület védetté nyilvánítására a sajtó bevonásával, mert így nagyobb nyomás nehezedik a döntéshozókra.
- Érdemes hozzáértő civil szervezeteket bevonni a védetté nyilvánítás utómunkálataiba.

Fontosabb jogszabályok

- 1996. évi LIII. tv. a természet védelméről
- 3/2008. (II. 5.) KvVM rendelet a természetvédelmi kezelési tervek készítésére, készítőjére és tartalmára vonatkozó szabályokról
- 12/2005. (VI. 17.) KvVM rendelet a fokozottan védett növény-, illetve állatfajok élőhelyén és élőhelye körüli korlátozás elrendelésének részletes szabályairól
- 276/2004. (X. 8.) Korm. rendelet a természet védelmét szolgáló egyes támogatásokra, valamint kártalanításra vonatkozó részletes szabályokról
- 275/2004. (X.8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről
- 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről

Hasznos irodalom

1. Lukács Attila - Sándor Szilvia- Szilvácsku Zsolt: Útmutató a helyi jelentőségű természeti értékek védelméhez, Magyar Természetvédők Szövetsége, Magyar Madártani Egyesület, 2003, www.mtvsh.hu/dynamic/helyived.pdf
2. Fodor László: Környezetjog, Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar Lícium Art Könyvkiadó- és Kereskedelmi Kft., Debrecen, 2006
3. Jávor Benedek - Várady Tibor - Toma Gábor: Mielőtt odaláncolod magad, Védegylet, Budapest, 2006 - www.vedegylet.hu/ftp/fasfuzet.pdf

A szórólap megjelentetését az Európai Unió támogatta az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával „A lakossági tanácsadás fejlesztése a fenntartható életmódot és az ehhez kapcsolódó viselkedésmintákat ösztönző kampányok hatékonyságának növelése érdekében” című projekt keretében.

Kedvezményezett:
Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózata.

Adója 1%-át ajánlja fel az ingyenes lakossági tanácsadás támogatására!
Adószám: 18973231-1-19
Köszönjük segítségét!



Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózata

Székhely: 8200 Veszprém, Rákóczi u. 3.
Levelezési cím: Miskolc, Kossuth u. 13.
Tel: 46/382-095, Fax: 46/505-077
kothalo@zpok.hu - www.kothalo.hu

Környezetbarát újrapapírra nyomva.

Befektetés a jövőbe



Természet- védelem helyi szinten

Helyi jelentőségű természetvédelmi
területek kialakítása



KEOP-6.1.0/B-2008-0008 - "Lakossági tanácsadás fejlesztése a fenntartható életmódot és az ehhez kapcsolódó viselkedésmintákat ösztönző kampányok hatékonyságának növelése érdekében"



A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.
ÚMFT infovonal:
06 40 638 638
nfu@nfu.gov.hu • www.nfu.hu

Helyi jelentőségű védett természeti területek, emlékek kialakítása, oltalma

Hazánk Európa egyik legváltozatosabb élővilágú életföldrajzi régiója, ezért az Európai Unió Pannon régió néven önálló életföldrajzi régióként ismeri el a Kárpát medence belső területét. Természeti értékeink és változatos tájaink védelme a hazai társadalom és az Európai Unió érdeke is egyben. A védelem azonban nemcsak az EU-ra, a magyar államra ró feladatokat, hanem az önkormányzatokra, civil szervezetekre, egyénekre egyaránt, annál is inkább, mert napjainkban a természeti értékek pusztulása szembetűnő.

Kiadványunk segítséget kíván nyújtani önkormányzatoknak, civil szervezeteknek, magánszemélyeknek új, helyi jelentőségű természetvédelmi területek kialakításához és fenntartásához.

Mit védhetünk meg?

Hatályos természetvédelmi törvényünk a védelem céljaként sokkal szélesebb kört jelöl meg, mint csupán az élővilág oltalma: idetartozik még a földtani, víztani, tájképi és kultúrtörténeti értékek, területek fenntartása, helyreállítása is. A kiemelt oltalom két legfontosabb részterülete a védett természeti területek, valamint a védett természeti értékek (pl. védett és fokozottan védett állat-, növényfajok) védelme.

A védelem célja, kiterjedése, hazai vagy nemzetközi jelentősége alapján a védett természeti terület lehet nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék; ezen belül lehet fokozottan védett vagy védett. Ezek mellett bioszféra- és erdőrezervátumokat, natúrparkokat lehet kijelölni. Nemzeti park és tájvédelmi körzet csak országos jelentőségű lehet, míg a természetvédelmi terület és a természeti emlék lehet helyi jelentőségű is.

Azok a területek, vagy egyedi emlékek (pl. közzetani képződmények, egyedi fa, facsoport, fasor, molnárfecketelep) számíthatnak helyi védelemre, melyek az adott településen ritkák, tudományos, gazdasági, kulturális, turisztikai vagy esztétikai szempontból képviselnek értéket. Ilyen érték lehet bármelyik rét, mocsár, legelő, vízfolyás vagy éppen erdőfolt, fa, fasor, park.

Miért érdemes védetté nyilvánítani a helyi természeti értékeket?

- a természeti értékek, tájszerkezet, tájkép erőforrást, tőkét jelent a települések számára;
- a megóvott érték az ott lakókban erősíti az identitástudatot, a valahová tartozás élményét,
- a megóvott természetvédelmi terület, emlék növeli a település lakóinak, vendégeinek életminőségét,
- a védett természeti területeken folytatott természetkímélő mezőgazdaság megélhetést, munkahelyek teremtését, ugyanakkor turisztikai vonzerőt, egészséges élelmiszerek megtermelését jelentheti;
- a védett területek iskolán kívüli oktatás, szemléletformálás színhelyei;
- a védett területek, emlékek növelhetik egy település kulturális (tájjellegű hagyományok újraélesztése) - és tudományos (kutatások) hírnevét.

Hogyan jön létre a védelem?

A védett természeti területek esetében a védelem ex-lege vagyis a természetvédelmi törvény rendelkezéseinek fogva - jöhet létre lápok, víznyelők, földvárak, kunhalmok, szikes tavak, források, barlangok esetében, vagy pedig védetté nyilvánítási eljárásom keresztül, melyet helyi jelentőségű terület esetében önkormányzati rendeletben mondanak ki.

A védetté nyilvánítás szakmai előkészítése és menete

A védetté nyilvánításra bárki tehet javaslatot. A védetté nyilvánítás előkészítése hivatalból indul meg, melyet a települési önkormányzat jegyzője végez el. Az előkészítés során meg kell vizsgálni a védetté nyilvánítás indokoltságát, szükség esetén az önkormányzat külső szakértő szakvéleményét is kérheti. Vizsgálni kell továbbá a védelem céljainak eléréséhez szükséges intézkedéseket, a védelemhez szükséges feltételek, pénzügyi eszközök biztosíthatóságát, a védelem várható következményeit (kezelési terv javaslat). Amennyiben a védelemre tervezett területet jelentős károsodás veszélyezteteti, a jegyző területet azonnal végrehajtható határozattal ideiglenesen

védetté nyilváníthatja, mely a végleges védettséget kimondó rendelet hatálybalépéséig, de legfeljebb három hónapig tartható fenn.

A területet azonosítani kell földhivatali kataszteri térképen (Földhivatal), és az ingatlan-nyilvántartásból ki kell gyűjteni az érintett ingatlanok adatait (helyrajzi szám, méret, művelési ág és tulajdonosok). Ennek költsége több tízezer forintot is kitehet.

A kezelési terv javaslata alapján az önkormányzatnak az illetékes hatóságokat bevonva és véleményüket figyelembe véve kezelési tervet kell készítenie, készíttetnie.

Ezt követően egyeztető tárgyalást és ha kell, helyszíni szemlét - kell tartania, melynek során a meghívottak tájékoztatást kapnak a folyamatról, megkapják a védetté nyilvánítási javaslatot és annak kezelési tervét, valamint az érintett terület ingatlan-nyilvántartási adatait.

A meghívottak: javaslattevők; a terület tulajdonosai, kezelői; illetékes környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség; illetékes nemzeti park igazgatóság; egyéb érintett hatóságok: földhivatal, erdőfelügyelőség, környezetvédelmi és vízügyi igazgatóság, növény- és talajvédelmi állomás, ÁNTS; vadászatra, halászatra, területhasználatra jogosult egyéb szervezetek: pl. közművek, nyomvonalas létesítmények üzemeltetői.

A tárgyalásról jegyzőkönyvet kell készíteni, és a javaslat szövegét ki kell függeszteni a polgármesteri hivatal hirdetőjén.

Amennyiben az előkészítés során nem merül fel a védetté nyilvánítást zavaró, vagy kizáró ok, előterjesztést kell készíteni a képviselőtestület részére. Ha problémák merülnek fel, további egyeztetésekre, illetve hatóságok bevonására van szükség.

Az előkészítés alapján a képviselőtestület rendeletben védetté nyilvánítja a területet, emléket.

A védettség adott esetben fel is oldható, ha bizonyítottan megszűnt a védelem indoka és nincs rá reális esély, hogy idővel helyreálljon az. E feltétel hiányában a feloldásról szóló rendelet nagy valószínűséggel alkotmányellenes.

A védetté nyilvánítás legfontosabb utómunkálatai az önkormányzat számára

- A védett természeti területet táblával meg kell jelölni, melyen fel kell hívni a figyelmet a védettség tényére, valamint az ebből fakadó főbb korlátozó rendelkezésekre.
- A terület védetté nyilvánításának tényét a jegyzőnek az ingatlan-nyilvántartásba be kell jegyeznie.
- Szükség esetén módosítania kell a Helyi Szabályozási Tervet.
- Gondoskodnia köteles a védett természeti terület fenntartásáról, természeti állapotának fejlesztéséről, őrzéséről.
- Össze kell állítani (vagy ki kell egészíteni) a település védett területeinek jegyzékét.

